

Sygn. akt VI U 398/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2024 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bartosz Szałas

Protokolant: protokolant sądowy Paulina Świętochowska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2024 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania K. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 23 czerwca 2023 roku, znak: (...)603.CW. (...)2023 - (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o zasiłek chorobowy

- zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 23 czerwca 2023 roku, znak: (...)603.CW. (...)2023 - (...), w ten sposób, że przyznaje odwołującej się K. F. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 20 marca 2023 roku do 10 kwietnia 2023 roku.

Sygn. akt VI U 398/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2023 roku, znak: (...)603.CW. (...)2023 - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił K. F. prawa do zasiłku chorobowego od 20 marca 2023 roku do 10 kwietnia 2023 roku. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że w dniu powstania prawa do świadczenia na koncie ubezpieczonej występowało zadłużenie z tytułu składek na kwotę przekraczającą 34,90 zł, które nie zostało uregulowane.

(decyzja ZUS z dnia 23.06.2023r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji K. F. wniosła odwołanie, wnosząc o wypłatę zasiłku chorobowego. Odwołująca się wskazała, że jej zadłużenie wobec ZUS jest objęte postępowaniem o zatwierdzenie układu i podlega restrukturyzacji.

(odwołanie – k. 1 – 1 verte)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS dodał, że postępowanie o zatwierdzenie układu nie dotyczyło zadłużenia odwołującej się wobec organu rentowego.

(odpowiedź na odwołanie – k. 2 – 2 verte i k. 28 – 29)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 9 listopada 2022 roku odwołująca się zawarła z ZUS-em układ ratalny dotyczący spłaty jej zadłużenia wobec organu rentowego. Po spłacie pierwszej raty odwołująca się zaprzestała dalszego spłacania tego układu. Odwołująca się przestała spłacać wcześniej zawarty układ ratalny z ZUS-em ze względu na to, że złożyła wniosek o przeprowadzenie wobec niej postępowania restrukturyzacyjnego i zatwierdzenie układu.

Dnia 7 marca 2023 roku w ramach postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego wobec odwołującej się nadzorca układu dokonał obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego na dzień 7 kwietnia 2023 roku.

Dnia 20 grudnia 2023 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy zatwierdził układ w ramach postępowania o zatwierdzenie układu dłużnika, którym jest odwołująca się K. F.. W ramach tego układu w grupie V znajduje się zadłużenie wobec ZUS, układ zakłada wydłużenie spłaty zadłużenia do 60 miesięcy, rozłożenie zaległego zadłużenia na 60 miesięcy, karencja w spłacie zadłużenia – 3 miesiące od prawomocnego zatwierdzenia układu przez Sąd, spłata zadłużenia po upływie karencji liczonej od prawomocnego zatwierdzenia układu przez Sąd do 30. każdego kolejnego miesiąca.

Na dzień 20 marca 2023 roku na koncie odwołującej się było zadłużenie wobec ZUS na:

- ubezpieczenia społeczne za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 18.805,95 zł,
- ubezpieczenie zdrowotne za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 17.788,58 zł,
- FP i FGŚP za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 227,96 zł.

Na dzień 29 kwietnia 2024 roku całe zadłużenie odwołującej się wobec ZUS zostało objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym na:

- ubezpieczenia społeczne za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 20.484,74 zł,
- ubezpieczenie zdrowotne za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 17.047,12 zł,
- FP i FGŚP za okres 05-07/2022, (...) - (...) w kwocie 223,11 zł.

(bezsporne, a nadto obwieszenie – k. 36 – 36 verte i k. 38, zeznania odwołującej się K. F. – k. 44 – 44 verte)

Odwołująca się w 2019 roku na koniec roku otworzyła restaurację, następnie przyszedł czas pandemii COVID-19. Odwołująca się próbowała przez kolejne lata utrzymać swoją działalność, co się ostatecznie nie udało i doprowadziło ją do długów, nie tylko wobec ZUS, ale wobec wielu podmiotów. Wobec tego odwołująca się podjęła decyzję o przeprowadzeniu restrukturyzacji. Cała procedura przed obwieszczeniem o ustaleniu dnia układowego na dzień 7 kwietnia 2023 roku trwała 4-5 miesięcy.

(dowód: zeznania odwołującej się K. F. – k. 44 – 44 verte)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił, mając na uwadze, że co do zasady jest on bezsporny pomiędzy stronami. Co prawda w pierwszej odpowiedzi na odwołanie ZUS wskazał, że postępowanie o zatwierdzenie układu nie dotyczyło zadłużenia odwołującej się wobec organu rentowego, jednak już w toku postępowania ZUS pismem procesowym z dnia 29 kwietnia 2024 roku zajął stanowisko, zgodnie z którym całe zadłużenie odwołującej się wobec ZUS zostało objęte układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Nie było to więc sporne, jak również sam fakt wydania postanowienia z dnia 20 grudnia 2023 roku o objęciu tego całego zadłużenia układem i o zatwierdzeniu układu. Sąd uznał za wiarygodne w całości również zeznania odwołującej się, potwierdzały one bowiem to, co wynika ze stanowiska stron i z dokumentów dołączonych do akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest odwołanie K. F. od decyzji odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, zwłaszcza po przyznaniu przez ZUS w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2024 roku, że całe zadłużenie odwołującej się wobec organu rentowego zostało objęte zatwierdzonym układem. Wobec tego istota sprawy sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii prawnej dotyczącej rozumienia normy wynikającej z art. 2a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 roku, poz. 1732; dalej też jako: ustawa zasiłkowa).

Zgodnie z przywołanym wyżej art. 2a ust. 1 ustawy zasiłkowej świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, nie przysługują osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym, osobom współpracującym z osobami fizycznymi, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, 641, 803, 1414 i 2029), duchownym będącym płatnikami składek na własne ubezpieczenia, w razie wystąpienia w dniu powstania prawa do świadczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, do czasu spłaty całości zadłużenia.

Sąd miał na uwadze, że odwołująca się, jak wskazał sam ZUS, zawarła układ ratalny 9 listopada 2022 roku.

W ocenie Sądu zawarcie układu ratalnego sprawia, że zadłużenie, które jest spłacane w ramach tego układu nie jest zadłużeniem wymagalnym przez okres spłacania układu ratalnego, a tym samym nie jest zadłużeniem w rozumieniu art. 2a ustawy zasiłkowej. Zadłużenie, o którym mowa w art. 2a tej ustawy to takie zadłużenie, które nie jest spłacane, a jednocześnie jest wymagalne. Tymczasem poprzez zawarcie układu ratalnego ZUS restrukturyzuje niejako zadłużenie składkowe uznając, że nie jest ono wymagalne, a w zamian za to wskazując nowy harmonogram spłat i na nowo oceniając wymagalność należności składkowych. Należy więc uznać, że w chwili zawarcia układu ratalnego całe objęte nim zadłużenie traci przymiot zadłużenia wymagalnego w rozumieniu art. 2a ustawy zasiłkowej, ZUS bowiem nie może żądać natychmiastowej spłaty całego tego zadłużenia, skoro sam rozłożył je na raty. Wymagalne zaś będą poszczególne raty z układu ratalnego w terminach określonych w harmonogramie spłaty. Przemawia za tym treść art. 29 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym od składek, które rozłożono na raty, nie nalicza się odsetek za zwłokę począwszy od następnego dnia po dniu wpływu wniosku o udzielenie tych ulg. Innymi słowy ustawodawca sam przesądził, że takie zadłużenie rozłożone na raty nie jest zadłużeniem wymagalnym, skoro nie nalicza się od niego odsetek. Taki pogląd został również wyrażony w orzecznictwie (przykładowo wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 13 września 2022 roku, sygn. akt IV U 690/22).

Powyższy pogląd znalazł uznanie również i u samego ustawodawcy. Należy bowiem zauważyć, że z dniem 16 grudnia 2022 roku weszła w życie zmiana ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w ramach której dodano art. 29 ust. 5 tej ustawy. Zgodnie z tym nowym uregulowaniem ustawodawca wprost wskazał, że w przypadku odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek lub rozłożenia należności na raty uznaje się, że płatnik składek nie posiada zadłużenia z tytułu należności z tytułu składek, jeżeli:

- 1) opłaca należności z tytułu składek w terminach i w wysokości ustalonych w umowie, o której mowa w ust. 1a, oraz
- 2) nie posiada zadłużenia z tytułu należności z tytułu składek, nieobjętych umową, o której mowa w ust. 1a.

W tym miejscu należy zauważyć, że odwołująca się co prawda posiadała zawarty z ZUS-em układ ratalny, ale po krótkim czasie zaprzestała jego spłaty. To z kolei na gruncie art. 29 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skutkuje tym, że pozostała kwota staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na zasadach określonych w ustawie - Ordynacja podatkowa. Tym samym układ ratalny wygasa w takiej sytuacji, a objęte nim zadłużenie staje się na powrót zadłużeniem w rozumieniu art. 2a ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Jednak w niniejszej sprawie zaprzestanie spłacania układu ratalnego wynikało z faktu zgłoszenia przez odwołującą się wniosku o przeprowadzenie wobec niej postępowania restrukturyzacyjnego. W takiej sytuacji zaś wszelkie zadłużenie

podlega restrukturyzacji, w tym zadłużenie wobec ZUS. Z tego względu więc odwołująca się nie spłacała układu ratalnego, ponieważ wiedziała, że odtąd całe jej zadłużenie podlega restrukturyzacji, co dotyczy też właśnie zadłużenia wobec ZUS objętego wcześniej zawartym układem ratalnym. Niesłusznie w odpowiedzi na pozew ZUS wskazywał więc, że zadłużenie odwołującej się nie jest objęte układem w ramach postępowania restrukturyzacyjnego, bowiem z pisma z dnia 29 kwietnia 2024 roku wynika jednak, że wszelkie należności wobec ZUS odwołującej się, w tym te należności, które były objęte wcześniejszym układem ratalnym, a przede wszystkim te należności, które występowały jako zadłużenie w ewidencji ZUS na dzień 20 marca 2023 roku, są objęte zatwierdzonym układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Wobec powyższego Sąd pragnie wskazać, że w ocenie Sądu objęcie układem zatwierdzonym w ramach postępowania restrukturyzacyjnego zadłużenia odwołującej się wobec ZUS, które zostało wyliczone na dzień 20 marca 2023 roku, powoduje, że zadłużenie to traci przymiot zadłużenia w rozumieniu art. 2a ustawy zasiłkowej. Należy tu bowiem analogicznie zastosować normę z art. 29 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dotyczącą zawarcia układu ratalnego. W ocenie Sądu skutki zawarcia umowy o rozłożenie zaległości na raty (układu ratalnego) są dla oceny zadłużenia przez pryzmat art. 2a ustawy zasiłkowej takie same jak skutki zatwierdzenia układu w ramach postępowania restrukturyzacyjnego. Należy bowiem zauważyć, że również przy zatwierdzeniu układu dochodzi do sytuacji restrukturyzacji zadłużenia, zadłużenie które dotychczas było wymagalne z chwilą zatwierdzenia układu przestaje być wymagalne, traci ten przymiot. Wymagalne pozostają jedynie poszczególne raty kwot objętych układem i to w datach wskazanych wprost w tym układzie. Jest to więc sytuacja analogiczna z perspektywy jej skutków dla ZUS, jak zawarcie umowy o rozłożenie na raty. Tutaj też dochodzi do rozłożenia zaległości na raty, a przez to, że układ wskazuje na nowe daty wymagalności poszczególnych rat, to tym samym całe dotychczasowe zadłużenie przestaje być zadłużeniem w rozumieniu prawnym, nie jest bowiem wymagalne, dochodzi mianowicie do nowego określenia dat wymagalności poszczególnych rat.

Wobec powyższego, powołując się na poglądy orzecznictwa wskazane wyżej odnośnie kwestii zawarcia umowy o rozłożenie na raty, a także stosując per analogiam regulację z art. 29 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Sąd uznał, że objęcie zadłużenia składkowego zatwierdzonym układem w ramach postępowania restrukturyzacyjnego, powoduje, że zadłużenie to przestaje być wymagalne, wskazany jest bowiem nowy harmonogram jego spłaty. Tym samym nie jest to już zadłużenie w rozumieniu art. 2a ustawy zasiłkowej. Skoro więc całe zadłużenie wykazane przez ZUS na dzień 20 marca 2023 roku, czyli na dzień powstania prawa do zasiłku chorobowego, zostało objęte zatwierdzonym układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym, co sam ZUS przyznał w toku postępowania, to tym samym wobec powyżej przedstawionej argumentacji nie jest już ono zadłużeniem w rozumieniu art. 2a ustawy zasiłkowej. Co za tym idzie nie została w niniejszej sprawie spełniona przesłanka z art. 2a ustawy zasiłkowej, na którą powoływał się ZUS. Jednocześnie organ nie kwestionował samej medycznej niezdolności do pracy odwołującej się w okresie od 20 marca 2023 roku do 10 kwietnia 2023 roku, ani też nie wskazywał jakichkolwiek innych argumentów, które miałyby przemawiać przeciwko przyznaniu jej prawa do zasiłku chorobowego za ten okres. Wobec tego Sąd uznał, że odwołująca się zachowuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od 20 marca 2023 roku do 10 kwietnia 2023 roku i zmienił zaskarżoną decyzję przyznając jej to świadczenie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.